

Επιστημονικά δεδομένα σε σχέση με τη βία και την παραβατικότητα στα σχολεία της Κύπρου

Δρ. Κώστας Α. Φάντη

Εργαστήριο Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας
Τμήμα Ψυχολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Νέο περιστατικό κακοποίησης μαθητριών σε δημοτικό σχολείο της Λευκωσίας από συμμαθητές τους - Φωτογραφίες

Καταγγελία σοκ ήρθε ενώπιον μου μέσα σε κοριτσιών που φοιτούν σε Δημοτικό Σχολείο

Ξυλοδαρμός 6χρονου: «Είπε ότι κτύπησε μόνος, ωστόσο διαπιστώθηκε ξυλοδαρμός»

22.10.2019 12:14 Κύπρος

SigmaLive

Τραυματισμός μαθητή και δύο καθηγητών που δέχθηκαν επίθεση

Καυγιάς ξέσπασε χθες σε σχολείο στη Λάρνακα με αποτέλεσμα να τραυματιστούν δύο μαθητές και δύο καθηγητές που φέρεται να δέχθηκαν επίθεση. Ο ένας εκ των μαθητών, ηλικίας 18 χρόνων, μεταφέρθηκε στο ψυχιατρείο Αθαλάσσιας αφού φέρεται να επιτέθηκε σε άλλο 17χρονο μαθητή και σε δύο καθηγητές, στην Τεχνική Σχολή Αγίου Λαζάρου στη Λάρνακα.

Σύμφωνα με την Αστυνομία καταγγέλθηκε χθες ότι λίγο μετά τη μία το μεσημέρι δύο μαθητές ηλικίας 18 και 17 χρόνων φέρονται να τσακώθηκαν και ο δεύτερος να ζήτησε βοήθεια από καθηγητή.

Ανήλικοι μπουκάραν σε σχολείο και χτύπησαν με σφυρί στο κεφάλι δεκατριάχρονο

07/12/2020 13:44

Κατήγγειλαν μητέρα ότι όρμησε σε σχολείο στην Πάφο και χτύπησε 7χρονη

Πατέρας χτύπησε καθηγητή επειδή απέβαλε τον γιό του

Ξυλοδαρμός Μαθήτριας - Ο λόγος που μπήκαν στην 16χρονη (Βίντεο) - Offsite

Η επίθεση έχει προκαλέσει από χθες το βίντεο του ξυλοδαρμού μαθήτριας από μαθητές της ενώ άλλοι μαθητές παρακολουθούν τους και δεν συμβαίνει τίποτα....

Ερευνητικό πρόγραμμα

- Το έργο υλοποιείται στα πλαίσια της Εθνικής Στρατηγικής για την Πρόληψη και Διαχείριση της Βίας στο Σχολείο
 - **Ως τέτοια, η προτεινόμενη έρευνα είναι άμεσα συνδεδεμένη με την εκπαιδευτική πολιτική του ΥΠΠΑΝ και της Κυπριακής Δημοκρατίας.**
- Εγκρίσεις από
 - Εθνική Επιτροπή Βιοηθικής Κύπρου
 - Κέντρο Εκπαιδευτικής Έρευνας και Αξιολόγησης
 - Γραφείο Επιτρόπου Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων
 - Διεύθυνση Δημοτικής Εκπαίδευσης, ΥΠΠΑΝ
 - Διεύθυνση Μέσης Γενικής, Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, ΥΠΠΑΝ
- Συνεργασία
 - Παιδαγωγικό Ινστιτούτο Κύπρου, ΥΠΠΑΝ
 - Εργαστήριο Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας, Πανεπιστήμιο Κύπρου

Μεθοδολογία – Συλλογή δεδομένων

- Για την επίτευξη των στόχων του έργου
 - Θα γίνει συλλογή δεδομένων, για τρία (3) διαδοχικά σχολικά έτη **από όλες τις σχολικές μονάδες - Προδημοτική, Δημοτική και Μέση Γενική και Τεχνική Εκπαίδευση**
- Τα ερωτηματολόγια συμπληρώνονται **ηλεκτρονικά** (Μέσω διαδικτύου) από
 - Μαθητές 10-18 χρονών (Διάρκεια 20 λεπτά)
 - Γονείς/Κηδεμόνες μαθητών/τριων 4-18 χρονών (Διάρκεια 20-25 λεπτά)
 - Εκπαιδευτικούς (Διάρκεια 10-15 λεπτά)
 - Όλοι οι εκπαιδευτικοί θα μπορούν να λάβουν μέρος με προσωπικό ερωτηματολόγιο

Μεθοδολογία – Σχεδιασμός

- **Εργαλεία ανίχνευσης**
 - Σχολικής βίας – Διαφορετικές μορφές
 - Παράγοντες ρίσκου/κινδύνου (Risk factors): Προδιαθέτουν το άτομο για ανάπτυξη βίαιης συμπεριφοράς
 - Προστατευτικοί παράγοντες
 - Αδρανοποιούν την επιρροή των παραγόντων κινδύνου
 - Μειώνουν την πιθανότητα εμφάνισης βίαιης συμπεριφοράς
- **Στόχος - συσχέτιση του φαινομένου της βίας στο σχολείο με διάφορες παραμέτρους που σχετίζονται με**
 - Το σχολικό και οικογενειακό περιβάλλον
 - Το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο
 - Ατομικούς παράγοντες που αφορούν τους ίδιους τους/τις μαθητές/τριες, τους γονείς και τους εκπαιδευτικούς

Συμμετέχοντες 1^η φάση

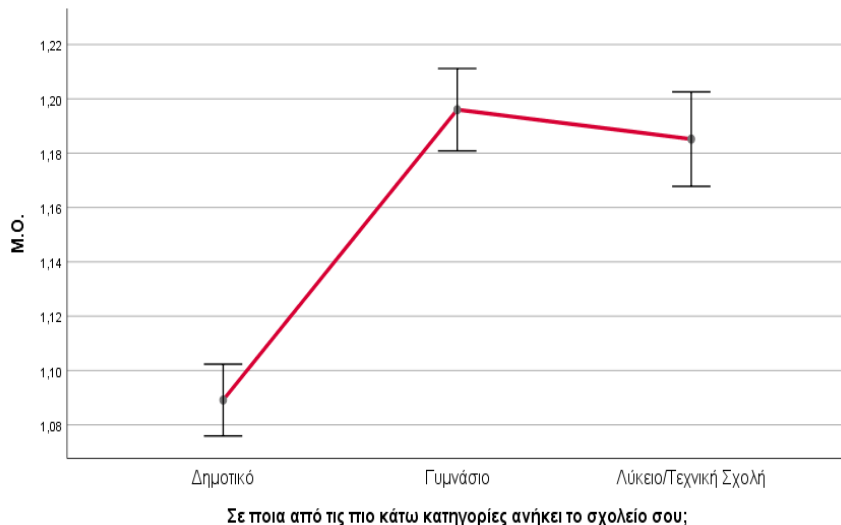
- Συνολικά, ολοκληρωμένα στοιχεία εξασφαλίστηκαν από 2,366 συμμετέχοντες (γονείς, εκπαιδευτικοί και μαθητές).
 - 956 γονείς/κηδεμόνες
 - 517 μαθητές/τριες
 - 893 εκπαιδευτικοί
 - από 264 σχολεία όλων των βαθμίδων και επαρχιών της Κύπρου

Ποσοστά εμπλοκής και συνέπειες

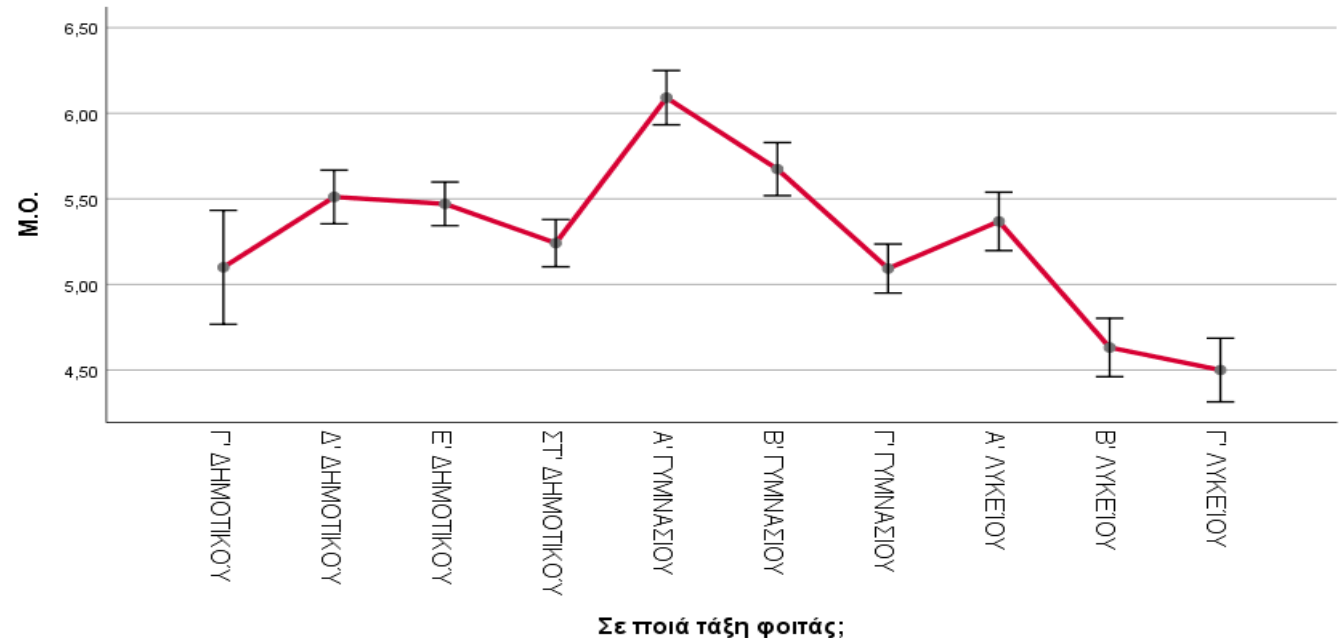
Σχολικός εκφοβισμός

- Ένας στους/στις τέσσερις μαθητές/τριες δήλωσε ότι είναι θύμα εκφοβισμού, ενώ ένας/μία στους δέκα δηλώνει ότι είναι θύτης
 - ένα μικρότερο ποσοστό θυτών θυματοποιεί ένα μεγάλο ποσοστό μαθητών
 - κορίτσια σε αυξημένο ρίσκο θυματοποίησης (26,6% έναντι 19,4 των αγοριών), ιδιαίτερα σχεσιακής μορφής

Εκφοβισμός – ανά βαθμίδα

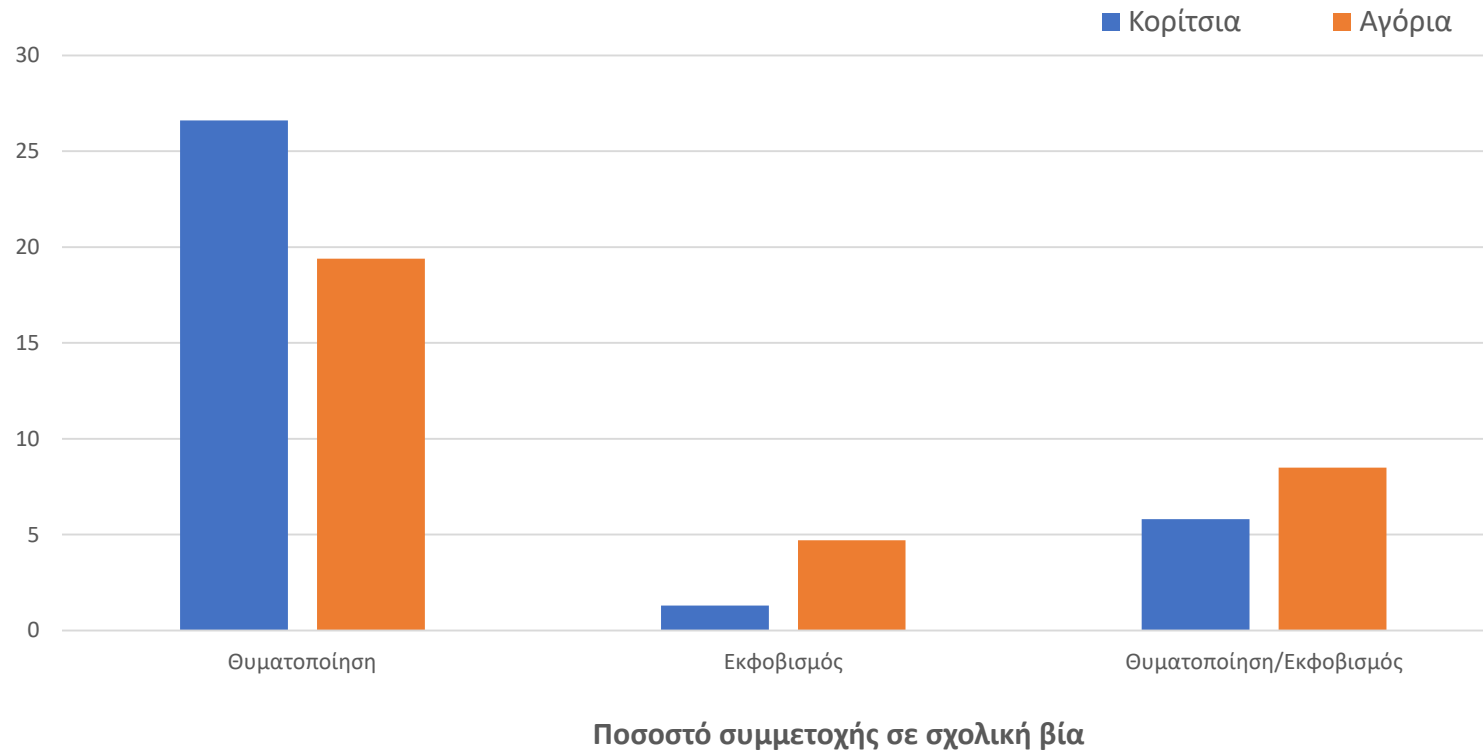

Σωματική θυματοποίηση – ανά τάξη

Διαχωρισμός σε Θύτες, θύματα, θύτες/θύματα

- τόσο τα κορίτσια όσο και τα αγόρια ανέφεραν μεγαλύτερα ποσοστά θυματοποίησης παρά εκφοβισμού (ως θύτες).

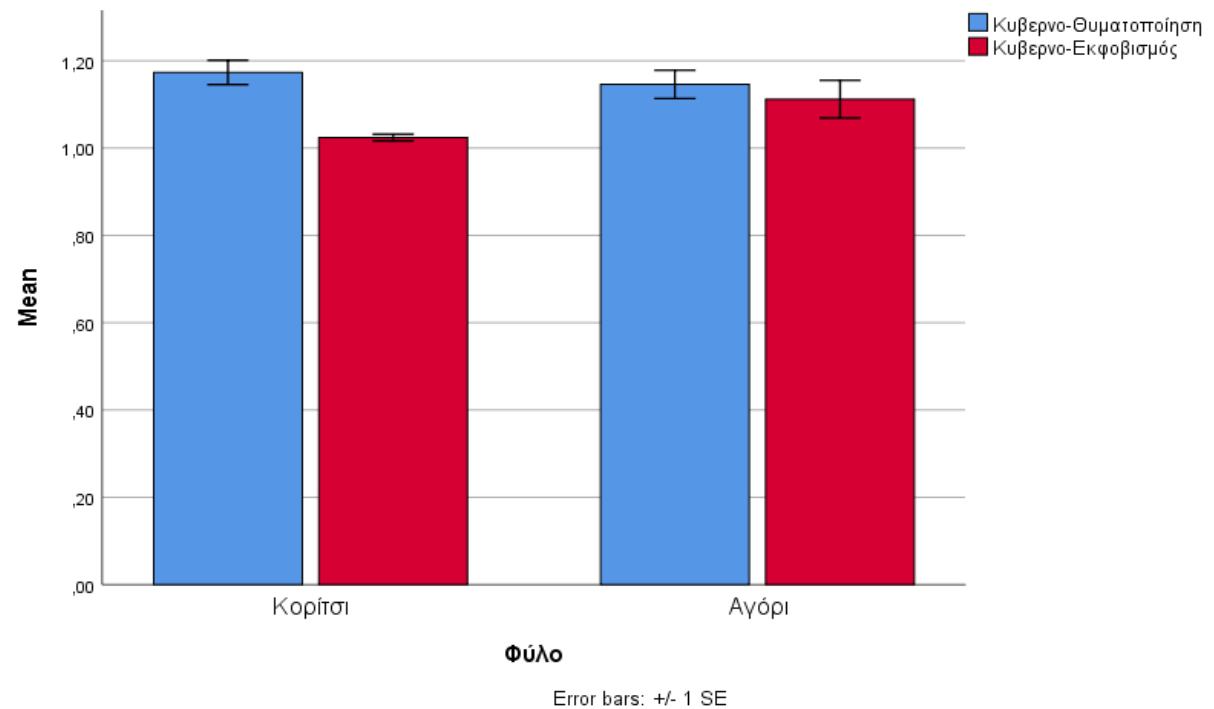

- **Κυβερνο-εκφοβισμός και θυματοποίηση:**

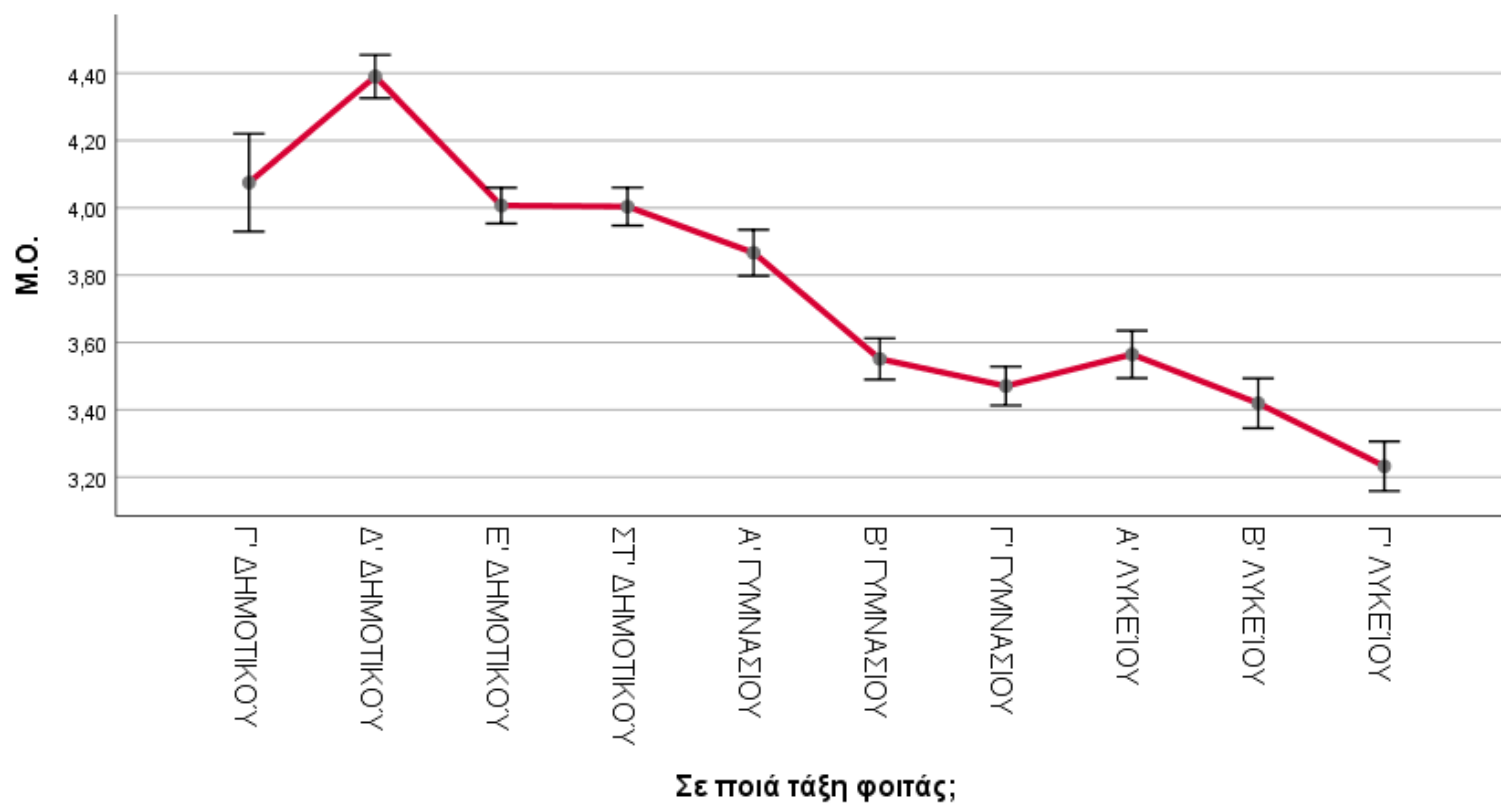
- Θυματοποίηση - 10.3%

- Εμπλοκή σε εκφοβισμό - 3%.

- κορίτσια είναι σε μεγαλύτερο ρίσκο να είναι θύματα διαδικτυακού εκφοβισμού

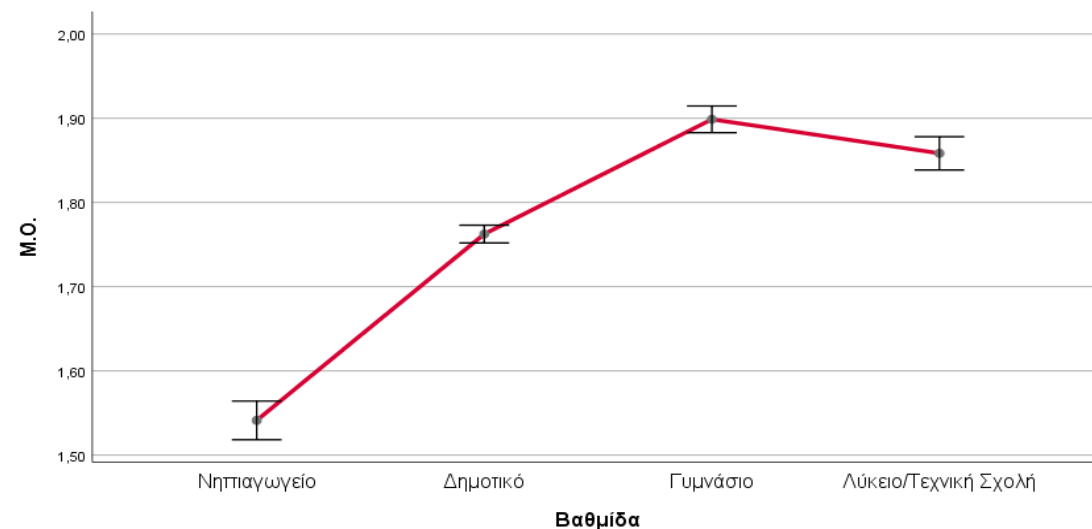
Ενώ η σχολική βία δείχνει αυξητική τάση, η σημαντικότητα που δίνεται στις παρεμβάσεις, τείνει να μειώνεται.

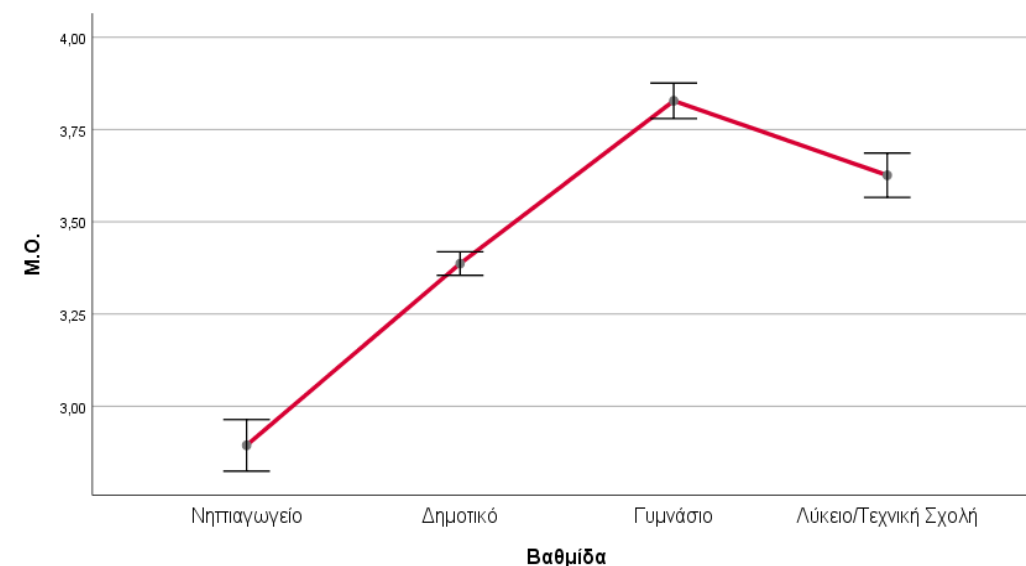
Εκπαιδευτικοί

Συμπεριφορές κινδύνου στο σχολείο.

	Ποτέ	Ποσοστό		
		Μερικές φορές	Συχνά	Πολύ συχνά
Οι μαθητές μπλέκουν σε καβγάδες	8.6	70	20.8	9.2
Οι μαθητές καταστρέφουν πράγματα και κάνουν βανδαλισμούς	42.9	42.6	11.5	3
Οι μαθητές απειλούν ή εκφοβίζουν τους συμμαθητές τους	20.2	62.2	13.3	4.3
Οι μαθητές φέρνουν αιχμηρά αντικείμενα στο σχολείο (π.χ. μαχαίρια)	75.6	22.8	1.2	0.4
Γενικά, υπάρχει μια βίαιη ατμόσφαιρα στο σχολείο	60.5	33.7	4.6	1.2
Εξωσχολικοί εισέρχονται στο προαύλιο κατά τη διάρκεια της σχολικής ημέρας και απειλούν, παρενοχλούν ή καβγαδίζουν με τους μαθητές και το π	74.9	21.7	2.7	0.6
Ένας μαθητής να εκβιάζει έναν συμμαθητή του	35.4	56.1	6.5	2
Υπάρχει μία επικίνδυνη συμμορία στο σχολείο	86.1	11.4	1.9	0.6
Οι μαθητές απομονώνουν κοινωνικά ένα συμμαθητή τους	23.1	64.5	9.1	3.4
Ένα μαθητής τραυματίστηκε κατά τη διάρκεια ενός καβγά και χρειάστηκε ιατρική φροντίδα	66.3	31.9	1.9	

Οι σχολικές συγκρούσεις (πάνω) και το αίσθημα αβοηθησίας των εκπαιδευτικών (κάτω) αυξάνονταν από το νηπιαγωγείο στο δημοτικό και από το δημοτικό στη μέση εκπαίδευση

Περιθωριοποίηση από συνομηλίκους,

- 1 στα 10 παιδιά περιθωριοποιούνταν από τους συνομήλικους με αυτές τις συμπεριφορές να περιλαμβάνουν αποφυγή, αγνόηση, αποκλεισμό, και γελοιοποίηση
 - Από το νηπιαγωγείο στο λύκειο
 - Σημαντικότητα προληπτικών προγραμμάτων
- Τα παιδιά που ήταν περιθωριοποιημένα
 - κίνδυνο ανάπτυξης
 - Επιθετικότητας
 - Διαταραχή διαγωγής
 - Εναντιωματική προκλητική διαταραχή
 - είχαν μεγαλύτερες πιθανότητες θυματοποίησης

ΣΥΝΕΠΕΙΕΣ

- Η εμπλοκή σε συμπεριφορές **σχολικής βίας** αυξάνει σημαντικά τον κίνδυνο για...
 - Χαμηλές σχολικές επιδόσεις
 - Ανάπτυξη ψυχιατρικών διαταραχών
 - Χαμηλή ποιότητα ζωής
- Τέτοιες συμπεριφορές καθιστούν δύσκολη την παροχή ενός ασφαλούς και προστατευτικού σχολικού περιβάλλοντος που μπορεί να προωθεί τη μάθηση
- **Θύματα – Συναισθηματικές δυσκολίες**
 - Ανησυχία
 - Άγχος
 - Απομόνωση
 - Κατάθλιψη

Σοκ: Στο νοσοκομείο Λεμεσού 12χρονη Κατάπие μία χούφτα χάπια - Δεν άντεξε το bullying στο σχολείο της

Συνήθως τα θέματα που αφορούν απόπειρες αυτοκτονίας, δεν αποτελούν αντικείμενο για ρεπορτάζ, εντούτοις στη προκειμένη περίπτωση, η ιστορία που διαδραματίστηκε σε σχολείο της Λεμεσού, αποτελεί πτυχή ενός ευρύτερου θέματος, που αφορά τον σχολικό εκφοβισμό, ο οποίος έχει καταντήσει μάστιγα μεταξύ ανήλικων μαθητών και το θέμα απαιτεί άμεσους χειρισμούς από την πολιτεία

και τους κοινωνικούς φορείς.

Φοβόταν τόσο πολύ να ξημερώσει Δευτέρα, που το βράδυ της Κυριακής πήρε μία χούφτα χάπια από το ντουλάπι της μητέρας της κα προσπάθησε να βάλει τέλος στη ζωή της.

«Η κόρη μου ήρθε στο σπίτι πρόσφατα με μαυρισμένα τα χέρια. Την ρώτησα τι είχε γίνει και μου εκμυστηρεύτηκε ότι κάποια παιδιά στο σχολείο την κακομεταχειρίζονται. Την κορόιδευαν και την χτύπησαν. Την ρώτησα αν τους κατήγγειλε στη διεύθυνση του σχολείου και μου απάντησε ότι το ανέφερε στην υπεύθυνη καθηγήτρια, η οποία τους καλούσε και απλά τους έκανε παρατηρήσεις».

Βία προς εκπαιδευτικούς

- Εκπαιδευτικοί δέχονται βία
 - από μαθητές (Μέσος όρος συνολικού ποσοστού = 26.8%)
 - από γονείς (Μέσος όρος συνολικού ποσοστού = 16.3%).
 - Ποιο συχνή μορφή – δυσφήμιση εκπαιδευτικών
- Γονείς που δήλωσαν ότι ενεπλάκησαν σε βία προς εκπαιδευτικούς
 - είχαν παιδιά με επιθετικότητα, διαταραχή διαγωγής ή εναντιωματική προκλητική διαταραχή
 - οι ίδιοι χαρακτηρίζονταν από
 - γονικές δυσκολίες και γονικό άγχος
 - μεγαλύτερες πιθανότητες να χρησιμοποιούν σωματική τιμωρία ως μέθοδο διαπαιδαγώγησης

Ποιες οι συνέπειες – εκπαιδευτικούς;

- Οι εκπαιδευτικοί που είναι θύματα βίας δηλώνουν
 - Αυξημένο άγχος
 - Μειωμένη ποιότητα ζωής
 - Μειωμένο Αίσθημα ασφάλειας
- Η σημαντικότητα που δείχνει το σχολείο στις παρεμβάσεις και στην πρόληψη συνδέεται με καλύτερη ποιότητα ζωής για τους εκπαιδευτικούς

Σύνδεση μεταξύ προβλημάτων συμπεριφοράς

- Σημαντικό να αναφερθεί ότι όλες οι συσχετίσεις μεταξύ των προβλημάτων συμπεριφοράς – βία προς εκπαιδευτικούς, αντικοινωνική συμπεριφορά, επιθετικότητα, εναντιωματική προκλητική διαταραχή και διαταραχή διαγωγής – ήταν στατιστικά σημαντικές
- Αυτό το εύρημα αναδεικνύει ότι κάποια παιδιά εμπλέκονται σε διάφορες μορφές βίαιης και αντικοινωνικής συμπεριφοράς.
 - Περίπου το 3% των μαθητών/τριών παρουσιάζει ακραίας μορφής προβλήματα συμπεριφοράς, παραβατικότητας και επιθετικότητας.
 - Αυτές οι συμπεριφορές επηρεάζουν αρνητικά τη καθημερινή λειτουργία του σχολείου
 - Συστήνεται συστηματική και στοχευμένη υποστήριξη του συγκεκριμένου πληθυσμού

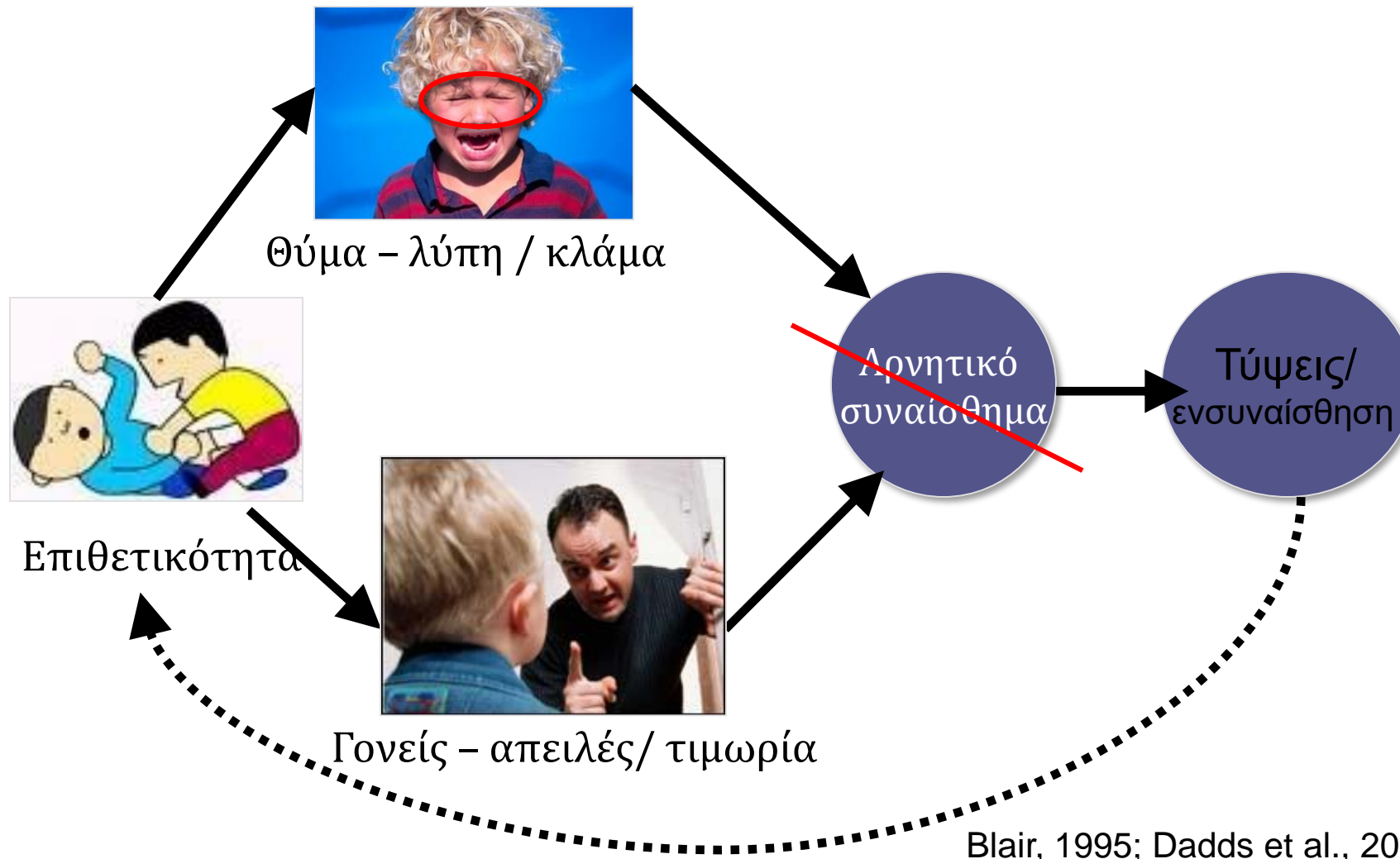
Παράγοντες κινδύνου και προστασίας

Ατομικοί παράγοντες - Γιατί ο οποιοσδήποτε να εκφροβίζει;

- Γνωρίζουμε πολύ λίγα σχετικά με τα χαρακτηριστικά των ατόμων αυτών και των κινήτρων τους.
- Πολλοί παράγοντες μπορεί να ωθήσουν ένα άτομο σε τέτοιες συμπεριφορές:
 - η ανάγκη για επιβολή δύναμης
 - ο θυμός / η αντεκδίκηση
 - η ανάγκη για προσοχή
 - κίνητρο μπορεί να αποτελεί απλά η ευχαρίστηση να προκαλεί κανείς πόνο

- Τα χαρακτηριστικά που διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην ανάπτυξη αντικοινωνικής και βίαιης συμπεριφοράς είναι ο **ναρκισσισμός**, η **παρορμητικότητα** και η **σκληρότητα**.
 - Οι **παρορμητικοί** μαθητές/τριες, παρουσιάζουν αδυναμία στην αναστολή και στη ρύθμιση της συμπεριφοράς τους, και έτσι πολλές φορές οδηγούνται σε πράξεις που πληγώνουν τον ίδιο τους τον εαυτό ή τους γύρω τους.
 - Οι μαθητές/τριες με χαρακτηριστικά **σκληρότητας** παρουσιάζουν έλλειψη ενσυναίσθησης, μεταμέλειας και ενδιαφέροντος για την ευημερία των άλλων, αυξάνοντας τις πιθανότητες να εμπλέκονται σε εκφοβιστικές συμπεριφορές.
 - Ο **ναρκισσισμός** συνδέεται με υπέρμετρα εγωκεντρικές συμπεριφορές και τη χρήση μηχανισμών χειραγώγησης, τα οποία αυξάνουν την εμπλοκή σε αντικοινωνικές και εκφοβιστικές συμπεριφορές.

Θεωρίες κοινωνικής ανάπτυξης

Blair, 1995; Dadds et al., 2008;
Fanti, 2018; Kochanska, 1993; 2002

Ατομικοί Παράγοντες Προστασίας

- **Ανθεκτικότητα** (η ικανότητα ενός ατόμου να ξεπεράσει δύσκολες καταστάσεις)
 - αποτελεί προστατευτικό παράγοντα τόσο για τη μείωση της θυματοποίησης, όσο και για τη μειωμένη εμπλοκή των μαθητών/τριών σε συμπεριφορές εκφοβισμού, παρά την ύπαρξη των υπόλοιπων παραγόντων κινδύνου.
- **Ικανότητα ρύθμισης συναισθημάτων:**
 - Αναφέρεται μεταξύ άλλων στην ικανότητα των ατόμων να κατανοούν πως τα συναισθήματά τους μπορεί να επηρεάσουν τη συμπεριφορά τους, και έτσι να προσπαθούν να τα διαχειριστούν αναλόγως, ώστε να πετυχαίνουν τους στόχους τους
 - μειώνει τις πιθανότητες αντικοινωνικής και βίαιης συμπεριφοράς
 - Η ικανότητα ρύθμισης των συναισθημάτων, επιτρέπει για παράδειγμα στα άτομα να επεξεργαστούν και να ρυθμίσουν συναισθήματα όπως είναι ο θυμός ή η ματαίωση πριν συμπεριφερθούν αντιδραστικά ή και επιθετικά

Τα χαρακτηριστικά αυτά αναπτύσσονται σε αρκετά νεαρή ηλικία.

Συνεπώς, η έγκαιρη αναγνώρισή τους και η προσπάθεια για ανάπτυξη των κατάλληλων δεξιοτήτων διαχείρισης συμπεριφοράς είναι πολύ σημαντική για τη μείωση της σχολικής βίας

Προληπτικά μέτρα

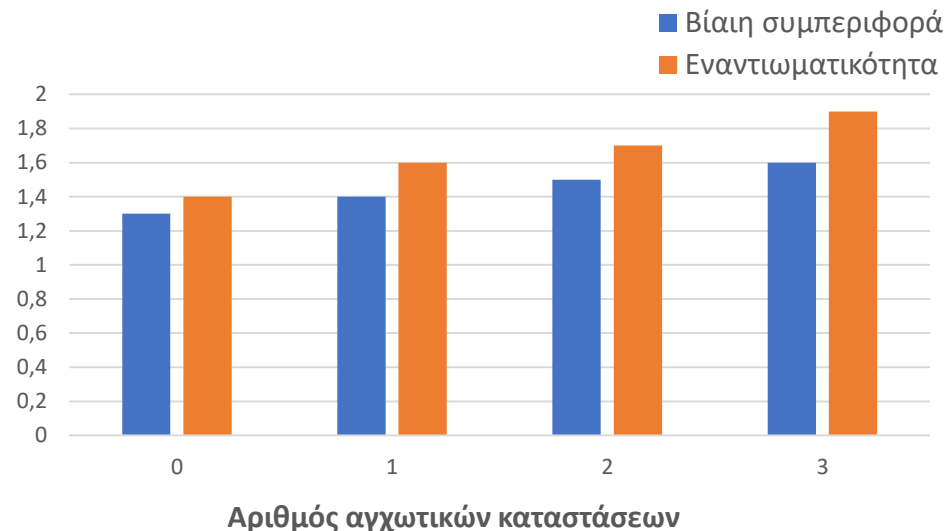

- Εκπαίδευση δεξιοτήτων **ενσυναίσθησης**
 - Μάθηση, αντίληψη και αντίδραση στα διάφορα συναισθήματα (χαρά, λύπη, θυμός, έκπληξη, φόβος, αηδία).
 - Ηθική ανάπτυξη στο σπίτι αλλά και μέσο του σχολείου
- **Έλεγχος επιθετικότητας μέσω της λογικής**
 - Μαθαίνουν να **ερμηνεύουν σωστά τις προθέσεις των άλλων**
 - Ερμηνεία κοινωνικών καταστάσεων με εναλλακτικούς τρόπους
- Ένταξη της ανάπτυξης της ανθεκτικότητας και της ρύθμισης των συναισθημάτων στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα των σχολείων, τόσο με τυπικές, όσο και βιωματικές μεθόδους

Περιβαλλοντικές εμπειρίες και άγχος

Αγχωτικές καταστάσεις – περιβάλλον

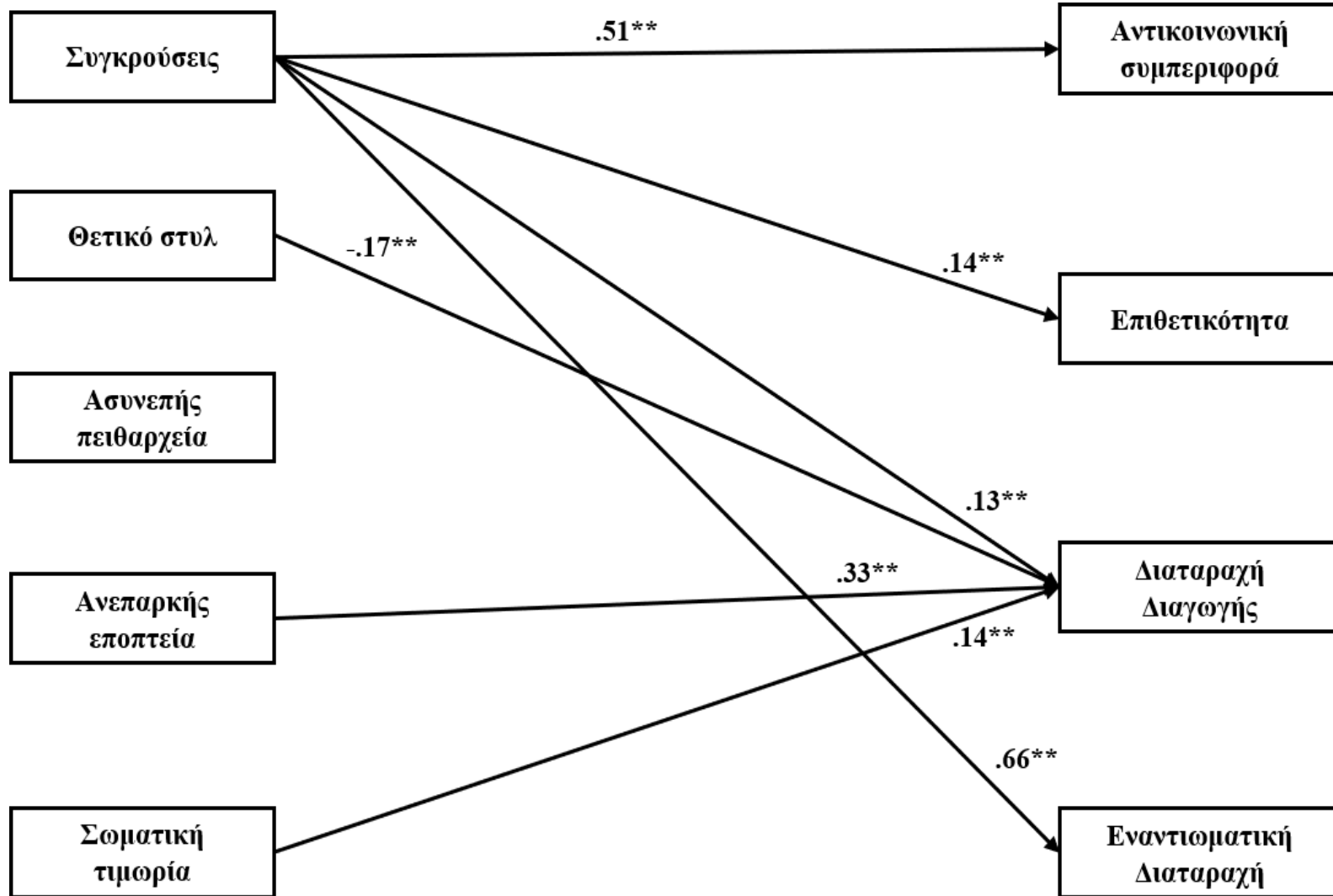
- Όσο αυξάνονται οι αγχωτικές εμπειρίες των παιδιών τόσο αυξάνονταν η βίαιη συμπεριφορά και η εναντιωματική προκλητική διαταραχή.
- Όσο περισσότερες αγχωτικές εμπειρίες είχαν τα παιδιά τόσο μεγαλύτερες πιθανότητες είχαν να
 - περιθωριοποιούνται από τους συμμαθητές τους
 - να έχουν αντικοινωνικά χαρακτηριστικά προσωπικότητας (σκληρότητας, ναρκισσισμού και παρορμητικότητας)
 - να έχουν χαμηλούς βαθμούς

Άγχος

- Επηρεάζει αρνητικά πολλές πτυχές της ζωής των μαθητών/τριών και αποτελεί παράγοντα κινδύνου για εκδήλωση **σχολικής βίας** και **περιθωριοποίηση** από συνομηλίκους
- Προβλέπει σε πολύ σημαντικό βαθμό την «**εναντιωματικότητα**»
 - μια κατάσταση η οποία χαρακτηρίζεται από ευερεθιστότητα, συχνές εκρήξεις θυμού και μια «εκ προθέσεως» ενοχλητική συμπεριφορά, ιδιαίτερα έναντι στους ενήλικες (π.χ., εκπαιδευτικούς).
- Το συγκεκριμένο εύρημα αναδεικνύει έναν λιγότερο μελετημένο παράγοντα κινδύνου για τη σχολική βία που πρέπει να ληφθεί υπόψιν σε παρεμβατικά προγράμματα.

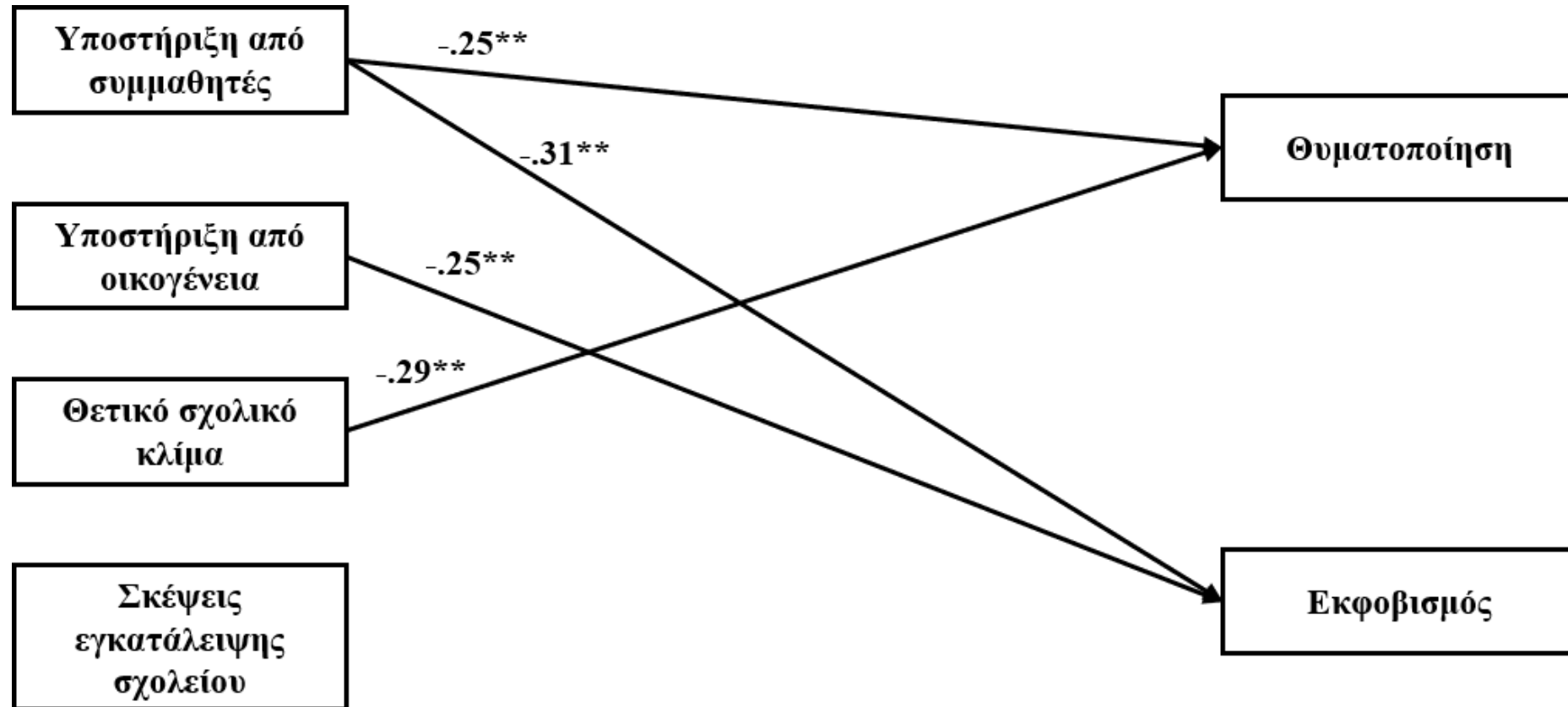
Σχέσεις γονέα-παιδιού

Γονικές πρακτικές

- Οι γονικές πρακτικές είναι πολύ σημαντικές για τη ρύθμιση της παιδικής συμπεριφοράς
- Η διαπραγμάτευση με τα παιδιά, οι συναινετικές αποφάσεις, ο αλληλοσεβασμός μπορεί να αποτελέσει το υπόβαθρο για την καλλιέργεια θετικών κοινωνικών συμπεριφορών

Κοινωνικές σχέσεις και περιβαλλοντικοί παράγοντες

Σχολικό περιβάλλον

- Το σχολικό πλαίσιο μπορεί να δράσει ως σημαντικός προστατευτικός παράγοντας για τη μείωση του φαινομένου της βίας
 - Ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για την καταπολέμηση της βίας στα σχολεία είναι η συνεχής εμπλοκή όλων των σχετιζόμενων μελών της σχολικής κοινότητας

Αποτελέσματα – Πρόληψη/παρέμβαση

Ερωτήσεις

Τρόπος διαχείρισης και αντιμετώπισης των περιστατικών βίας και εκφοβισμού από τους εκπαιδευτικούς

Αντιλήψεις για θέματα βίας

Σημασία στην Πρόληψη/ Αντιμετώπιση της σχολικής βίας

- Αποτελέσματα: σημασία που δίνεται στην πρόληψη συνδέεται με ...
 - μείωση προβλημάτων συμπεριφοράς, όπως επιθετικότητα, αντικοινωνική συμπεριφορά, διαταραχή διαγωγής και Εναντιωματική προκλητική διαταραχή
 - μείωση της πιθανότητας περιθωριοποίησης του παιδιού από συμμαθητές του
 - μειωμένη βία από και προς εκπαιδευτικούς.

Τρόπος επίλυσης περιστατικών σχολικού εκφοβισμού από εκπαιδευτικούς

Δουλεύω με το θύμα	Ποσοστό %		
	Σίγουρα όχι	Ίσως	Σίγουρα
Θα έλεγα στο θύμα να αντιδράσει στο θύτη	26.4	60.3	13.3
Θα πρότεινα ότι το θύμα θα πρέπει να ενεργεί με περισσότερη βεβαιότητα και να αντικρούσει το θύτη	12.8	69.9	17.3
Θα ενθάρρυνα το θύμα να δείξει ότι δεν μπορεί να εκφοβιστεί	5.1	58.4	36.5
Θα συμβούλευα το θύμα να λέει στο θύτη «άφησέ με ήσυχο»	12.6	68.4	19

Αγνοώ το περιστατικό	Ποσοστό %		
	Σίγουρα όχι	Ίσως	Σίγουρα
Θα άφηνα τους μαθητές να το ξεκαθαρίσουν μόνοι τους	62.3	35.2	2.5
Θα έλεγα μόνο στους μαθητές να «ωριμάσουν»	62.7	32.5	4.8
Θα αγνοούσα το γεγονός εκφοβισμού	90.6	8.4	1

Οι εκπαιδευτικοί που συμμετείχαν σε προγράμματα επιμόρφωσης σε θέματα βίας είχαν μεγαλύτερες πιθανότητες να

- εντοπίζουν σχολικές συγκρούσεις
- δουλεύουν με το θύμα
- προσπαθούν να επιλύσουν περιστατικά εκφοβισμού

Προληπτικά μέτρα

- **Μηδενική ανοχή** σε συμπεριφορές εκφοβισμού και καταπίεσης
 - Δίνουν το μήνυμα ότι αυτή η συμπεριφορά δεν θα γίνει ανεκτή

Ανίχνευση της θυματοποίησης

- Ο σχολικός εκφοβισμός συμβαίνει με τέτοιο τρόπο που συχνά οι ενήλικες δεν συνειδητοποιούν την ύπαρξη του.
 - Τα περισσότερα θύματα διστάζουν να ενημερώσουν κάποιο ενήλικα λόγω αισθημάτων ντροπής, ματαίωσης, φόβου για μη κατανόηση από τους ενήλικες, φόβου για εκδίκηση από τους θύτες, ακόμη και ενοχών
 - Νιώθουν αβοήθητα

Ξυλοδαρμός 6χρονου: «Είπε ότι κτύπησε μόνος, ωστόσο διαπιστώθηκε ξυλοδαρμός»

22.10.2019 12:14 **Κύπρος**

SigmaLive

Ο εξάχρονος αρχικά είπε ότι ενώ έτρεχε στην αυλή έπεσε, ωστόσο στο νοσοκομείο διαπιστώθηκε ότι ήταν θύμα ξυλοδαρμού», είπε ο κ. Αντωνέλλος και διευκρίνισε:

«Εμείς είμαστε υπό διερεύνηση, αν έγινε όντως κατά το τελευταίο διάλειμμα έχουμε όντως κάτι μεμπτό».

Στα χέρια του Υπουργείου Παιδείας, έφτασε λίγο μετά το μεσημέρι, η επιστολή της Διεύθυνσης του σχολείου στην Πάφο, όπου φέρεται να σημειώθηκε το περιστατικό.

Σε νέα επικοινωνία που είχε το SigmaLive με τον κ. Αντωνέλλο, επανέλαβε την θέση ότι, κατά τη διάρκεια της χθεσινής ημέρας δεν έγινε αντιληπτό από τους δασκάλους και την Διεύθυνση, να χτυπήθηκε το παιδί.

«Το παιδί, όπως σημειώνεται στην επιστολή του σχολείου, έφυγε κανονικά από το σχολείο και στην συνέχεια μεταφέρθηκε από την μητέρα του, στο νοσοκομείο όπου εκεί διαπιστώθηκε ότι είχε τραυματιστεί. Εκεί ήταν που φαίνεται να εξολογήθηκε ότι κτυπήθηκε από συμμαθητές τους», εξήγησε ο κ. Αντωνέλλος.

Αυτά που προκύπτουν τώρα, είναι πρώτον να εξαιρεφθεί η βία στα μέσα στα σχολεία μέσω των προγραμμάτων του Υπουργείου και δεύτερο γιατί όταν το παιδί ήταν στο σχολείο δεν είπε κάτι.

Τι μπορούμε να κάνουμε;

- Ενίσχυση των μαθητών/τριών που θυματοποιούνται με δράσεις που συμβάλουν στην
 - ενδυνάμωση της αυτοεκτίμησης
 - αποφυγή περιθωριοποίησης
- Ομάδα υποστήριξης – θύμα
 - Εκπαιδευτικούς
 - Συμμαθητές
 - Σε περίπτωση ψυχοπαθολογίας – εκπαιδευτικό ψυχολόγο
 - ψυχολογική και συμβουλευτική στήριξη των άμεσα εμπλεκομένων, με στόχο την αποφυγή μελλοντικών επεισοδίων, αλλά κυρίως τη λήψη ουσιαστικής βοήθειας στη βάση των εξατομικευμένων αναγκών του θύτη και του θύματος
 - Αίτημα των εκπαιδευτικών – Αύξηση αριθμού των εκπαιδευτικών ψυχολόγων

Τι μπορούμε να κάνουμε;

- Αν το παιδί είναι θεατής:
 - Ενθάρρυνε το να:
 - Αποτρέπει το σκόπιμο αποκλεισμό κάποιου παιδιού από την παρέα.
 - Μην χαμογελά ή γελά όταν ένα παιδί εκφοβίζεται.
 - Αναφέρει το περιστατικό σε ενήλικες στο σχολείο.
 - Ενθαρρύνει το παιδί-θύμα να μπει στην δική του παρέα.
 - Ζητά από το παιδί-θύτη να σταματήσει άμεσα.
 - Δείχνει αποδοκιμασία των πράξεων του παιδιού θύτη.

Κύριοι Στόχοι Ερευνητικού Προγράμματος

- Με την κατανόηση των παραγόντων και των διαστάσεων του φαινομένου της βίας ο απώτερος στόχος της έρευνας είναι η **παροχή εισηγήσεων για πρόληψη και αποτελεσματική διαχείριση της σχολικής βίας**
- Οι προτεινόμενες πρακτικές θα συμβάλλουν τόσο στην καλύτερη λειτουργία των εκπαιδευτικών μονάδων, όσο και στη βελτίωση της προσαρμοστικότητας των μαθητών στο σχολικό πλαίσιο
- Δημιουργία **εργαλείου** το οποίο θα μπορεί να χρησιμοποιείται διαχρονικά από την κάθε σχολική μονάδα για διερεύνηση της έκτασης και των μορφών της βίας στο σχολείο

Κύριοι Στόχοι Ερευνητικού Προγράμματος

- **Συλλογή δεδομένων σε κρατικό επίπεδο**
 - Είναι υψίστης σημασίας να γίνει έρευνα σε **κρατικό επίπεδο**, η οποία θα επιτρέψει
 - Ταυτόχρονη καταγραφή μετρήσεων από όλους τους εμπλεκόμενους
 - Κατανόηση του φαινομένου στην Κυπριακή πραγματικότητα
 - Ολιστική κατανόηση του φαινομένου της βίας στα σχολεία
 - Ανάπτυξη προληπτικών και παρεμβατικών προγραμμάτων βασισμένα στις ανάγκες του Κυπριακού πληθυσμού
- **Σε επίπεδο σχολικής μονάδας** - λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες κάθε σχολείου ξεχωριστά
 - Μορφές και έκταση βίας / παράγοντες κινδύνου ή προστασίας που αφορούν κάθε σχολική μονάδα
 - Τα αποτελέσματα θα μας επιτρέψουν να εντοπίσουμε τα σχολεία με μεγαλύτερη έκθεση σε φαινόμενα βίας – άμεση ανάγκη παρέμβασης

Εξαγωγή βασικών αποτελεσμάτων

- **Έκταση βίας:** Η σχολική βία και επιθετικότητα αποτελούν ένα μεγάλο πρόβλημα που αντιμετωπίζουν οι μαθητές στην Κύπρο
 - Για πρώτη φορά ...
 - Θα μπορεί να μελετηθεί αυτό το φαινόμενο από την προσχολική ηλικία μέχρι την εφηβεία σε όλα τα σχολεία της Κύπρου
 - Θα μπορούμε να εξάγουμε συμπεράσματα για την έκταση του φαινομένου της βίας σε κάθε σχολική μονάδα και στο επίπεδο συνολικού πληθυσμού
- Οι διαχρονικές μετρήσεις θα μας επιτρέψουν να μελετήσουμε την αναπτυξιακή πορεία των βίαιων συμπεριφορών
 - Παράγοντες που ευθύνονται για τη μείωση ή και την αύξηση σχολικής βίας

Συλλογή δεδομένων

- Συλλογή δεδομένων από **διαφορετικές πηγές** (π.χ., Μαθητές/τριες, Γονείς/Κηδεμόνες, Εκπαιδευτικοί)
 - Θα ενισχύσει την κατανόηση των συμπεριφορών και των συναισθημάτων όλων των εμπλεκόμενων
 - Οι περισσότερες έρευνες εστιάζονται στη βία μεταξύ μαθητών/τριων και δεν λαμβάνουν υπόψη τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ μαθητών/τριων, γονιών/κηδεμόνων και εκπαιδευτικών
- Σημασία **προώθησης** της έρευνας σε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης έτσι ώστε να πετύχουμε τη μεγαλύτερη δυνατή **ανταπόκριση** από τα σχολεία και από όλους τους συμμετέχοντες (π.χ., Μαθητές/τριες, Γονείς/Κηδεμόνες, Εκπαιδευτικοί)

Σημαντικότητα έρευνας

- **Χαρτογράφηση** της κατάστασης που αφορά στην έκταση και τις μορφές της βίας στο σχολείο
- Εντοπισμό αναγκών
- Χάραξη **εκπαιδευτικής πολιτικής** με στόχο την ανάπτυξη καινοτόμων και αποτελεσματικών προγραμμάτων για πρόληψη και διαχείριση του φαινομένου της σχολικής βίας Παγκύπρια, λαμβάνοντας όμως υπόψιν τις ιδιαιτερότητες της κάθε σχολικής μονάδας ξεχωριστά.
 - Επίτευξη του στόχου για προαγωγή και διατήρηση ενός ασφαλούς και φιλικού σχολικού περιβάλλοντος

Η παρέμβαση-πρόληψη είναι απαραίτητη

Το οικονομικό κόστος για να αντιμετωπιστούν τα αποτελέσματα της παραβατικότητας και του κοινωνικού αποκλεισμού είναι πολύ μεγαλύτερο από το οικονομικό κόστος που αφορά παρεμβάσεις για την πρόληψή τους.

Η αναγνώριση και η
αντιμετώπιση της
σχολικής βίας είναι
ευθύνη όλων μας!

Επιτρέψτε στον εαυτό
σας να ακουστεί!

Υπουργείο Παιδείας, Πολιτισμού,
Αθλητισμού και Νεολαίας

Πανεπιστήμιο
Κύπρου

- Γονείς

<https://is.gd/parents2>

- Μαθητές

<https://is.gd/students2>

- Εκπαιδευτικούς

<https://is.gd/teachers2>

Επικοινωνήστε μαζί μας

Εργαστήριο Αναπτυξιακής
Ψυχοπαθολογίας
Πανεπιστήμιο Κύπρου

+357 22892060
dplab@ucy.ac.y

**ΣΤΟΠ ΣΤΗ
ΒΙΑ!**

ΣΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΕΙ!

Έρευνα για το φαινόμενο της σχολικής
βίας σε όλα τα σχολεία της Κύπρου

Λευκωσία, 2021

Εργαστήριο Αναπτυξιακής Ψυχοπαθολογίας

Επικοινωνήστε μαζί μας

+357 22 892060

dpplab@ucy.ac.cy

εργαστήριο
αναπτυξιακής
ψυχοπαθολογίας

Πανεπιστήμιο Κύπρου
Τμήμα Ψυχολογίας